

УДК 37.091.12:005.963:37.014.3:004(045)

Олександра Сологуб

Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

ORCID ID 0000-0003-4781-2973

DOI 10.24139/2312-5993/2021.08/197-208

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ ДЛЯ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ РЕФОРМ У БАЗОВІЙ ШКОЛІ

Метою статті є підготовка та представлення навчально-методичних матеріалів щодо шляхів використання педагогічними працівниками інструментів формувального оцінювання засобами онлайн-сервісів в умовах освітніх реформ у базовій школі. Практичне значення дослідження полягає в тому, що автором статті описано моделі використання педагогічними працівниками інструментів формувального оцінювання засобами онлайн-сервісів, а також представлено у вигляді QR-кодів навчальні відеоматеріали, розміщені на авторському каналі YouTube. Перспективи подальших наукових розвідок автор вбачає в підготовці педагогічних працівників базової школи до втілення ідей формувального оцінювання, пошуку його місця в моделі професійної діяльності вчителя.

Ключові слова: *Нова українська школа, базова школа, підготовка вчителів, інструменти формувального оцінювання, онлайн-сервіси.*

Постановка проблеми. В умовах імплементації законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» актуальним є супровід педагогічних працівників щодо впровадження Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 (Постанова КМУ, 2020), за яким здійснюється у 2021/2022 н.р. освітній процес у 5 класах пілотних закладів загальної середньої освіти. Нагальним є питання підготовки навчально-методичного забезпечення для вчителів, тренерів, обласних координаторів проекту за освітніми галузями, консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників щодо використання інструментів формувального оцінювання. Цифровізація освітньої сфери вимагає перегляду й узагальнення методик використання онлайн-інструментів для проведення зазначеного виду оцінювання (Сологуб, 2020, с. 248).

Аналіз актуальних досліджень. Питання формувального оцінювання в освітньому процесі відображені у працях зарубіжних учених (P. Black, D. Carless, M. Heritage, James H. McMillan, E. Panadero, P. Perrenoud, D. William), у вітчизняній науці ним опікуються О. Барна, В. Вембер, Н. Дементієвська, О. Локшина, Н. Морзе та ін. Таке оцінювання спрямоване на покращення освітнього процесу, вчасне його коригування, відслідковування особистісного зростання здобувачів освіти, сприяння

розумінню ними результатів навчання, надання впевненості у власних силах, мотивація та підтримка для більш ефективного формування знань, умінь та ціннісних ставлень (Морзе, 2013; EdEra, 2021). Проте J. H. McMillan зауважує, що вчителі використовують формувальне оцінювання недостатньо, вважаючи, що воно громіздке та неефективне, у той час як дослідження свідчать про його зв'язок із мотивацією учнів (McMillan, 2010, с. 12). Е. Panadero робить висновок про зв'язок оціночного судження, яке розвивається внаслідок впливу формувального оцінювання, із саморегульованим навчанням учнів (Panadero, 2018, с. 32). Ми погоджуємося з думкою Р. Black, який зазначає, що запровадження формувального оцінювання для більшості педагогів є складним процесом, адже воно передбачає докорінне переосмислення їхніх стосунків з учнями та ставлення до самого себе, пошуку власних способів втілення ідей такого оцінювання у модель професійної діяльності (Black, 2015).

Про оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах пілотування інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» зазначено в методичних рекомендаціях щодо особливостей організації освітнього процесу в першому (адаптивному) циклі/5 класах закладів загальної середньої освіти, зокрема в додатку 1 наведено орієнтовний перелік та опис інструментів формувального оцінювання (Лист МОН, 2021, с. 16-20), проте сьогодні важливо вчасно забезпечувати супровід педагогічних працівників щодо методик використання цих інструментів засобами сучасних освітніх цифрових ресурсів, особливу увагу приділяючи тим учителям, заклади яких беруть участь у пілотному проєкті.

Метою статті є підготовка й узагальнення навчально-методичного забезпечення щодо використання інструментів формувального оцінювання в базовій школі засобами онлайн-сервісів. Відповідно до мети нами поставлені завдання:

- проаналізувати запропоновані в методичних рекомендаціях інструменти формувального оцінювання учасників освітнього процесу в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» за Державним стандартом базової середньої освіти;

- дослідити та описати моделі використання педагогічними працівниками інструментів формувального оцінювання засобами онлайн-сервісів;

- представити розроблені навчальні відеоматеріали, що демонструють методики використання онлайн-сервісів для здійснення формувального оцінювання.

Методи дослідження. Для досягнення мети та виконання завдань використовувалися загальнонаукові методи дослідження: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, метод сходження від абстрактного до конкретного, моделювання.

Виклад основного матеріалу. Охарактеризуємо інструменти формувального оцінювання, включені до орієнтовного переліку в зазначених вище методичних рекомендаціях та окреслимо ідеї, шляхи, моделі використання педагогічними працівниками інструментів формувального оцінювання засобами онлайн-сервісів.

«Самооцінювання та взаємооцінювання». Самооцінювання є важливим елементом формувального оцінювання, воно допомагає здобувачу освіти критично оцінити власний навчальний поступ, виявити слабкі місця та зрозуміти, яким шляхом рухатись далі. Під час взаємооцінювання учні на партнерських засадах допомагають один одному покращити власні результати навчання, навчаються добирати слова для коментарів, слухати й поважати однокласників. Один із шляхів здійснення такого виду оцінювання є створення чек-листів (або контрольних списків), які використовують із метою надання учням чітких критеріїв оцінювання певного виду діяльності, аби вони змогли здійснити самооцінювання (взаємооцінювання) перед тим, як здавати роботу вчителю. Важливо не лише інформувати учнів про такі критерії, але й поступово залучати здобувачів освіти до їх розроблення. Один із онлайн-ресурсів для створення чек-листів є сервіс для зберігання нотаток keep.google.com, який дозволяє створити список, надати дозвіл до нього для співпраці з учнями, відмічати виконання його окремих пунктів. Для створення дизайну чек-листів, які надалі використовуватимуться як зображення, презентації або роздаткові матеріали для учнів, можна скористатися платформою canva.com, здійснивши на ній пошук серед шаблонів за ключовим словом «checklist». Учитель обирає шаблон, під час обговорення з учнями змінює його, генерує покликання для перегляду та надсилає учням або розміщує у віртуальному класі.

«Тестування», «Доповни думку», «Сигнали», «Шкала Лайкерта». Ці інструменти використовують для отримання миттєвого зворотного зв'язку від учнів. Тестування може передбачати опитування з можливістю вибору однієї чи кількох правильних відповідей, створення вікторини, гри

«правильно – неправильно» за допомогою сервісів [mentimeter.com](https://www.mentimeter.com), [kahoot.com](https://www.kahoot.com), [plickers.com](https://www.plickers.com), [quizalize.com](https://www.quizalize.com), [nearpod.com](https://www.nearpod.com), [classtime.com](https://www.classtime.com) та ін. Перевага даних сервісів полягає в тому, що вони дозволяють демонструвати аудиторії в режимі реального часу інфографіку результатів виконання опитування. Вправа «Доповни думку» виконується засобами таких сервісів із використанням запитань з відкритою відповіддю.

Щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу, під час роботи в аудиторії учні на прохання вчителя показують визначені сигнали (жестами рук, підняттям кольорових кубиків чи дисків тощо) (*Формувальне оцінювання: означення, техніки і інструменти*, 2021). Такі сигнали можуть означати одну з відповідей: «Розумію і можу пояснити», «Ще не зовсім розумію», «Не впевнений, що вірно розумію» тощо. Із залученням онлайн-сервісів для виконання вправи «Сигнали» створюється тестування з вибором однієї правильної відповіді з використанням зображень (жестів рук, кольорів світлофору чи смайлів для вправи «Твій настрій»).

Для використання вправи «Шкала Лайкерта» вчитель пропонує учням твердження, які не є однозначно істинними або помилковими та потребують подальшого обговорення, на онлайн-ресурсах за допомогою тестування з вибором однієї вірної відповіді («повністю погоджуюсь», «погоджуюсь», «не погоджуюсь», «повністю не погоджуюсь») пропонує визначитись зі своєю позицією.

«*Діаграма Венна*». Даний інструмент використовують наприкінці уроку, вивчення певної теми (розділу). Учитель створює два кола чи більше, які перетинаються, для порівняння понять або явищ, які вивчались, і пропонує учням визначити їх спільні ознаки (їх треба розмістити в місці перетину кіл) та відмінності (всередині кіл поза межами їх перетину). Така вправа сприяє розвитку критичного мислення школярів. Використовуючи jamboard.google.com, педагог установлює зображення кіл як фон на одному з фреймів. Учні працюють із інструментом «Закріплені нотатки» або «Текст» для розміщення спільних та відмінних рис. Для організації групової роботи учнів є можливість створення копій фрейму. В умовах дистанційного навчання для учнівських груп доцільно використовувати окремі переговорні кімнати платформ для проведення онлайн-зустрічей. Якщо зустрічі організовуються засобами Google Meet, для створення переговорних кімнат знадобиться розширення [Breakout Rooms](https://chrome.google.com/webstore/detail/breakout-rooms), яке встановлюється у веббраузері Google Chrome. На ресурсі [templatelab.com](https://www.templatelab.com) також доступні шаблони діаграми Венна у форматах Microsoft Word, Power Point, Foxit Reader PDF Document.

«Спінер ідей», «6 критичних запитань таксономії Блума». Для вправи «Спінер ідей» учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель, розкручуючи спінер, просить учнів відповісти на запитання, на якому зупиниться стрілка спінера. Наприклад, якщо спінер зупинився на секторі «Підсумуй», учитель каже: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося». Для створення спінера доцільно скористатися ресурсом wordwall.net, обравши шаблон «Випадкове колесо» та створивши власний спінер на ресурсі. Інший варіант виконання вправи на цьому ресурсі – «Відкрий коробку», коли учневі пропонується назвати номер коробки, яку потрібно відкрити, у кожній із яких міститься одна з рубрик. Даний ресурс також можна використовувати як альтернативу кубіку Блума, який використовували в початковій школі та який містить 6 різнорівневих запитань на розвиток критичного мислення на зразок «Назви», «Чому», «Поясни», «Запропонуй», «Придумай», «Поділися».

«Fishbone» (риб'ячий скелет). Цей інструмент використовують як стратегію розвитку критичного мислення під час аналізу причинно-наслідкових зв'язків певного явища чи проблеми, особливо актуальний під час уроків узагальнення, але може бути використаний на будь-якому уроці. Учитель відображає схему, до якої входять чотири основні блоки у вигляді голови, кісток та хвоста риби: голова – проблема чи питання, яке буде аналізуватись; верхні кістки – основні поняття, причини проблеми чи явища; нижні кістки – факти, що є підтвердженням цих причин; хвіст – висновки. Учитель пропонує проблему, а учні в малих групах (орієнтовно по 5 осіб) наповнюють всі інші блоки схеми, шукаючи шляхи її розв'язання. Якщо використовувати онлайн-дошку jamboard.google.com, то вчитель може підготувати зображення fishbone і розмістити його як фон на кількох фреймах. Учні, працюючи в групах на визначених для них фреймах, використовують для роботи інструмент «Закріплені нотатки» або «Текст». Інший варіант – учитель обирає шаблон на сервісі canva.com за пошуком «fishbone diagram» та на уроці змінює його разом з учнями. Для використання паперових варіантів схеми можна скористатися шаблонами у форматі текстового документа Word на ресурсі templatelab.com.

«Газетний заголовок», «Найзаплутаніший (або найясніший) момент», «3-2-1», «Дерево очікування», «Наш врожай», «Хрестикнутики». Для виконання вправи «Газетний заголовок» учням пропонується придумати заголовок до теми, яка вивчається, та передати її основну ідею. Така вправа сприяє розвиткові наскрізних умінь (творчості, ініціативності,

здатності логічно обґрунтовувати позицію, уміння висловлювати власну думку усно й письмово). Її можна використовувати на будь-якому етапі вивчення певної теми у форматі мозкового штурму засобами jamboard.google.com. Учні пропонують свої варіанти заголовків за допомогою інструменту онлайн-дошки «закріплені нотатки». Учитель аналізує їх та пропонує учням обґрунтувати свою позицію.

Важливо організувати наприкінці уроку рефлексію як механізм організації самоаналізу навчальної діяльності учнів. Під час однохвилинної вправи вчитель запитує школярів, який був найбільш заплутаний або найясніший момент заняття. Як альтернативу усним відповідям можна використати інструмент «закріплені нотатки» онлайн-дошки або організувати тестування за допомогою запитань із відкритою відповіддю засобами платформ для здійснення миттєвого оцінювання, описаних вище.

Інший інструмент для рефлексії – вправа «3-2-1», коли учням пропонується визначити три речі, які вони дізналися, два цікаві факти та одне питання чи річ, над якою потрібно ще попрацювати. На фреймі онлайн-дошки як фон учитель готує зображення, яке відповідає запропонованій вправі.

На початку року або вивчення нової теми доцільно провести вправу «Дерево очікування», установивши зображення дерева на фреймі онлайн-дошки та запропонувавши учням розмістити закріплені нотатки, у яких описати, чого вони очікують від курсу. Наприкінці курсу для рефлексії буде корисною аналогічна вправа «Наш врожай», під час якої проаналізувати, чи виправдались очікування.

Для рефлексії засобами інструменту «Хрестики-нулики» учитель готує зображення сітки 3x3, схоже на дошку для гри, у кожен клітинку записує певне твердження чи запитання і просить учнів закреслити якомога більше рядків по горизонталі, вертикалі та діагоналі, якщо учні знають відповіді на запитання у клітинках. Для виконання такої вправи на онлайн-дошці фон фрейму можна підготувати в програмі Power Point, створивши таблицю з запитань та зберігши файл у форматі зображення.

«Гра в кубик». Сутність гри полягає в тому, що вчитель, показавши 6 запитань до уроку, об'єднує в групи учнів, вони по черзі кидають кубик та відповідають на запитання з відповідним номером. Учні можуть доповнювати попередні відповіді однокласників, якщо кубик із таким номером вже випадав. Вправа сприяє розвитку наскрізних умінь (здатність логічно обґрунтовувати позицію, уміння висловлювати власну думку, критично й системно мислити). Її виконують на будь-якому етапі

уроку, коли потрібно розглянути конкретний об'єкт чи явище. Один із варіантів запитань є зазначені вище критичні запитання таксономії Блума. Для об'єднання учнів у групи, кидання віртуального кубика (чи кількох) та використання ще низки віджетів щодо організації роботи як у віртуальному класі, так і в аудиторії з використанням інтерактивної дошки, корисним сервісом є онлайн-дошка classroomscreen.com. Інший ресурс для генерації випадкових чисел, зокрема кидання віртуального кубика, – додаток від Google <https://g.co/kgs/V9tjaG>, за допомогою якого можна генерувати будь-які числа завдяки можливості вибору кількох багатогранників, у тому числі й кубиків, а також установленням за потреби додатково числа, яке потрібно додати до загальної суми, що випала на гранях.

«Сортування». Під час виконання вправи учням пропонується набір термінів, які потрібно відсортувати за визначеними вчителем категоріями. Таке завдання можна створити засобами сервісу для підтримки процесів навчання за допомогою інтерактивних модулів learningapps.org, зокрема вправи «Класифікація». На ресурсі доступна також низка інших вправ, які можна використати для здійснення формувального оцінювання, – «Знайти пару», «Вільна текстова відповідь», «Вікторина», «Заповни пропуски», «Таблиця відповідностей», «Числова пряма» та ін. Учитель має можливість підготувати вправу «Сортування» також на ресурсі jamboard.google.com, створивши набір термінів за допомогою інструменту «Закріплені нотатки». Фоном фрейму може слугувати таблиця з назвами категорій в її шапці, створена в програмі PowerPoint та збережена у форматі зображення. У такому варіанті використання вправи вчитель об'єднує учнів у групи та стежить за їх роботою на окремих фреймах.

«Концептуальна карта», «З-Х-В». Концептуальна карта – це форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем та сприяє розвитку критичного й системного мислення. Її використовують як під час пояснення нового матеріалу, так і наприкінці теми для систематизації вивченого. Один із онлайн-сервісів для створення концептуальних карт – ресурс coggle.it, за допомогою якого можна додавати до схем ключові слова, що позначають певні поняття, розміщувати зображення, покликання на інтернет-джерела, вбудовувати відеоматеріали з каналу YouTube, відкривати концептуальну карту в режимі демонстрації, генерувати покликання на неї для перегляду, запрошувати до співпраці над її створенням інших користувачів.

Використання онлайн-сервісу для створення ментальних карт доцільне також під час виконання вправи «З-Х-В», коли учні мають

відповісти на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хочемо дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Так, під час відповідей на перше запитання на початку вивчення нової теми вчитель з учнями може будувати асоціативний куц на ресурсі coggle.it, записуючи фрази та ключові слова, пов'язані з даною темою, які спадають учням на думку, та встановлюючи між ними зв'язки.

«Аналіз портфоліо». Портфоліо – це підібрані здобувачем освіти його кращі роботи, за допомогою яких він розповідає історію своїх досягнень чи поступу. Його розглядають як одну з форм рефлексії, яка сприяє вияву індивідуальності учня, його самоствердження й саморозвитку. Аналізуючи портфоліо, учитель вивчає процес мислення учня, визначає його подальші навчальні цілі.

Структуру портфоліо педагог розробляє разом із учнями. У початковій школі здобувачі освіти впорядковували паперовий варіант портфоліо, у базовій школі вони можуть його створити як у програмі Microsoft Power Point, якою вже вміють користуватись у 5 класі, так і освоїти з цією метою Google Презентації чи інші хмарні сервіси. Альтернативним рішенням є використання сервісу genial.ly, який дозволяє створювати портфоліо, презентації, підручники та ін., додаючи до них низку інтерактивних елементів.

Узагальнивши шляхи використання інструментів формуального оцінювання засобами онлайн-сервісів, нами розроблено комплекс навчальних відеоматеріалів, які розміщені на авторському каналі YouTube у списку відтворення «Цифрові ресурси: НУШ, 5 клас» (Сологуб, 2021), подаємо деякі з них у таблиці.

Таблиця 1

Навчальні відеоматеріали щодо використання інструментів формуального оцінювання засобами онлайн-сервісів

Інструменти формуального оцінювання та QR-коди навчальних відеоматеріалів	
<p>«Самооцінювання, взаємооцінювання»</p> 	<p>«Діаграма Венна»</p>

<p>«Тестування», «Самооцінювання», «Доповни думку», «Шкала Лайкерта»</p> 	<p>«Газетний заголовок», «Сигнали», «Дерево очікування», «Наш врожай», «3-2-1», «Найзаплутаніший момент»</p>
<p>«Fishbone»</p> 	<p>«Хрестики-нулики»</p>
<p>«Спінер ідей»</p> 	<p>«Гра в кубик»</p>

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Дане дослідження не вичерпує всієї повноти проблеми. Розглянуто лише інструменти формуального оцінювання в першому (адаптивному) циклі базової школи, тому робота з підготовки вчителів у цьому напрямі триватиме. Продовжиться й пошук нових шляхів використання онлайн-сервісів, що постійно розвиваються в умовах глобальної цифровізації. Також зауважимо, що формувальне оцінювання не обмежується набором окремих методик – перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо в підготовці педагогічних працівників до втілення ідей такого оцінювання, пошуку його місця в моделі професійної діяльності вчителя для побудови цілісної системи оцінювання, метою якої є покращення освітнього процесу та здійснення об'єктивного й справедливого оцінювання навчальних досягнень учнів.

ЛІТЕРАТУРА

Лист МОН України №4.5/2303-21 від 06.08.2021 «Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному)

циклі/5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» (Letter of the Ministry of Education and Science of Ukraine №4.5 / 2303-21 from 06.08.2021 "Methodological recommendations on the peculiarities of the educational process in the first (adaptive) cycle/5 classes of general secondary education according to the State standard of basic secondary education") (2021). Retrieved from: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Metodychni-rekomendatsiyi-pilotnym-shkolam.pdf>).

Морзе, Н. В., Барна, О. В., Вембер, В. П. (2013). Формувальне оцінювання: від теорії до практики. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*, 6, 45-57 (Morse, N. W., Barna, O. W., Wember, V. P. (2013). Formative assessment: from theory to practice. *Informatics and information technologies in educational institutions*, 6, 45-57).

Постанова КМУ «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On some issues of state standards of complete general secondary education») (2020). Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>).

Сологуб, О. С. (2020). Формувальне оцінювання та інтерактивна взаємодія учасників освітнього процесу засобами онлайн-ресурсів. *Оцінювання досягнень здобувачів загальної середньої освіти: сучасні виклики та перспективи*, І. Б. Вашеняк (ред.), (с. 248-254). Хмельницький: ХОІППО (Solohub, O. S. Formative assessment and interactive interaction of participants in the educational process through online resources. In I. B. Vashenyak (Ed.), *Evaluation of achievements of general secondary education seekers: modern challenges and prospects*, (pp. 248-254). Khmelnytsky: Khmelnytsky Regional Institute of Postgraduate Teacher Education).

Сологуб, О. С. *Цифрові ресурси: НУШ, 5 клас. Список відтворення*. Режим доступу: https://www.youtube.com/playlist?list=PL02UGFwBYgxKFy_HngAFJQ3OIRe_h2RJ2 (Solohub, O. S. *Digital resources: a new Ukrainian school, 5th grade. Playlist*. Retrieved from: https://www.youtube.com/playlist?list=PL02UGFwBYgxKFy_HngAFJQ3OIRe_h2RJ2).

Формувальне оцінювання: означення, техніки і інструменти. Режим доступу: <https://formativeasua.blogspot.com/> (Formative assessment: definitions, techniques and tools. Retrieved from: <https://formativeasua.blogspot.com/>).

Black, P. (2015). Formative assessment – an optimistic but incomplete vision. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 22:1, 161-177. DOI: 10.1080/0969594X.2014.999643.

EdEra (2021). *Оцінювання без знецінювання. Онлайн-курс про сучасні практики оцінювання*. Режим доступу: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/410> (EdEra. *Valuation without impairment. An online course on modern assessment practices*. Retrieved from: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/410>).

McMillan, J. H. (2010). *Understanding Secondary Teachers' Formative Assessment Practices and Their Relationship to Student Motivation*. Virginia Commonwealth University.

Panadero, E., Broadbent, J., Boud, D., & Lodge, J. M. (2018). Using formative assessment to influence self- and co-regulated learning: The role of evaluative judgement. *European Journal of Psychology of Education*, 34 (3), 535-557).

РЕЗЮМЕ

Сологуб Александра. Подготовка педагогических работников к использованию онлайн-сервисов для формирующего оценивания в условиях внедрения образовательных реформ в базовой школе.

Целью статьи является подготовка и представление учебно-методических материалов о путях использования педагогическими работниками инструментов формирующего оценивания с помощью онлайн-сервисов в условиях образовательных реформ в базовой школе. Практическое значение исследования состоит в том, что автором статьи описаны модели использования педагогическими работниками инструментов формирующего оценивания с помощью онлайн-сервисов, а также представлены в виде QR-кодов обучающие видеоматериалы, размещенные на авторском канале YouTube. Перспективы дальнейших научных исследований автор усматривает в подготовке педагогических работников базовой школы к воплощению идей формирующего оценивания, поиску его места в модели профессиональной деятельности учителя.

Ключевые слова: Новая украинская школа, базовая школа, подготовка учителей, инструменты формирующего оценивания, онлайн-сервисы.

SUMMARY

Solohub Oleksandra. Preparing teachers to use online services for molding assessment in the context of educational reforms in basic school.

The purpose of the article is to prepare and generalize educational and methodological support for the use of molding assessment tools in a basic school using online services. Research methods to achieve the goal: analysis, synthesis, comparison, generalization, the method of ascent from the abstract to the concrete, modeling.

The tools of molding assessment of the participants in the educational process in the context of the implementation of the concept of "New Ukrainian School" according to the State Standard of Basic Secondary Education are analyzed. Models of using molding assessment tools using online services are proposed.

The resources for instant feedback: [mentimeter.com](https://www.mentimeter.com), [kahoot.com](https://www.kahoot.com), [plickers.com](https://www.plickers.com), [quizalize.com](https://www.quizalize.com), [nearpod.com](https://www.nearpod.com), [classtime.com](https://www.classtime.com), [wordwall.net](https://www.wordwall.net), online boards jamboard.google.com, classroomscreen.com, online graphic design platforms [canva.com](https://www.canva.com), [templatelab.com](https://www.templatelab.com), service for creating mind maps [coggle.it](https://www.coggle.it), service for supporting learning processes using interactive modules [learningapps.org](https://www.learningapps.org), platform for creating interactive content [genial.ly](https://www.genial.ly), application [keep.google.com](https://www.keep.google.com), etc. is considered.

The practical significance of the study lies in the fact that the author of the article has prepared a number of training videos demonstrating the methodology of using molding assessment tools using online services. The materials are summarized and presented in the form of QR-codes of the video URL, which are published in one of the playlists of the YouTube author's channel.

The author of the article notes that this study does not exhaust the entirety of the problem, since only the tools of formative education in the first (adaptive) cycle of the basic school are considered, therefore, work on training teachers in this direction will continue. The search for new ways of using online services, which are constantly evolving in the context of global digitalization, will also continue.

Attention is focused on the fact that molding assessment is not limited only to methods, therefore, the author sees the prospects for further scientific research in the preparation of teachers of the basic school for the implementation of the ideas of such assessment. It is necessary to focus on finding the place of molding learning in the model of teacher's professional activity in order to build a holistic assessment system, the purpose of